

SOLVIT

– Η αξιοποίηση των ευκαιριών που παρέχει η εσωτερική αγορά

Μαρία Πόρακου, φοιτήτρια μεταπτυχιακού προγράμματος «Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο», EUC

Η δημιουργία ενός ενιαίου ευρωπαϊκού οικονομικού χώρου βασισμένου σε μια κοινή αγορά ήταν ήδη ένας από τους βασικότερους στόχους της Συνθήκης της Ρώμης, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1958 και η οποία έθεσε τα θεμέλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το άρθρο 2 της Συνθήκης αυτής προσδιόριζε αυτό τον αντικειμενικό στόχο ως εξής : « Η Κοινότητα έχει σαν αποστολή, με τη δημιουργία μιας κοινής αγοράς ... να προάγει την αρμονική ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων στο σύνολο της Κοινότητας, τη συνεχή και ισόρροπη επέκταση της οικονομίας, αυξημένη σταθερότητα, επιταχυνόμενη ανύψωση του βιοτικού επιπέδου και σχέσεις περισσότερο στενές μεταξύ των κρατών που συνενώνει».

Μέσα λοιπόν, στο βαρύ κλίμα της μεταπολεμικής Ευρώπης, απόλυτη προτεραιότητα είχε το να εξασφαλιστεί η οικονομική ευημερία αυτής μέσω μιας κοινής αγοράς, η οποία δεν θα αποτελούσε αυτοσκοπό αλλά μέσο για την επίτευξη των οικονομικών και πολιτικών της στόχων, όπως είχαν το διάστημα εκείνο διατυπωθεί.

Μάλιστα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στην υπόθεση *Gaston Schul* όρισε την κοινή αγορά ως «ένα στάδιο της οικονομικής ολοκλήρωσης το οποίο, αποβλέπει στην εξάλειψη όλων των εμποδίων στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές ώστε να υπάρχει συγχώνευση των εθνικών αγορών σε μια ενιαία αγορά, η οποία να πλησιάζει όσο γίνεται τις συνθήκες μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς»⁽¹⁾.

Ωστόσο, η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αγνοούσε την έννοια της «ενιαίας αγοράς» και αναφέρετο γενικά στο στάδιο της «κοινής αγοράς» και στον τελικό της στόχο, δηλαδή την «εσωτερική αγορά», η οποία σύμφωνα με το άρθρο 14 αυτής⁽²⁾ «περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς σύνορα μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων σύμφωνα με τις διατάξεις αυτής της Συνθήκης». Με άλλα λόγια, η δημιουργία μιας κοινής

αγοράς, η οποία θα προσομοιάζε με εσωτερική αγορά συνεπάγετο όχι μόνο την απελευθέρωση του εμπορίου αλλά και την ελεύθερη κυκλοφορία των συντελεστών της παραγωγής: εργασίας, κεφαλαίου και υπηρεσιών εντός της επικρατείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επομένως, για να μπορούσε να υπάρξει κοινή αγορά, θα έπρεπε τα κράτη μέλη που την αποτελούν να έχουν καθιερώσει τέσσερις βασικές ελευθερίες: την ελευθερία κυκλοφορίας των αγαθών, χάρη στην εξάλειψη όλων των εμποδίων του εμπορίου· την ελευθερία κυκλοφορίας των μισθωτών και μη μισθωτών εργαζομένων, χάρη στην κατάργηση όλων των περιορισμών στην είσοδο και στη διαμονή τους σε άλλα κράτη μέλη· την ελευθερία εγκατάστασης προσώπων και εταιρειών στο έδαφος οποιουδήποτε κράτους μέλους και της παροχής υπηρεσιών από αυτούς στο κράτος υποδοχής· και την ελευθερία διακίνησης κεφαλαίων για προσωπικούς ή επιχειρηματικούς λόγους. Όπως φαίνεται λοιπόν, η λέξη κλειδί της εσωτερικής αγοράς είναι η ελευθερία.

1. Η θέση της εσωτερικής αγοράς στην Ευρωπαϊκή Ένωση: κεντρική, διάχυτη ή διάσπαρτη και φυσιολογική
Η θέση που έχει λάβει η εσωτερική αγορά στο

"η λέξη κλειδί της κοινής αγοράς είναι η ελευθερία"

υπερεθνικό οικοδόμημα που ονομάζεται Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) είναι κεντρική και προεξέχουσα, διάχυτη ή διάσπαρτη και φυσιολογική.

Παρόλο, που ο στόχος της εσωτερικής αγοράς στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση όπως αυτή τροποποιήθηκε από τη Συνθήκη της Λισσαβόνας, δεν τοποθετείται πρώτος στον κατάλογο των γενικών στόχων της Ένωσης, εφόσον ως πρώτος στόχος τίθεται η ειρήνη και η ευημερία των λαών, η κεντρικότητα του στόχου αυτού καθίσταται προφανής από το γεγονός ότι οι τρεις από τους πέντε γενικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφέρονται ή σχετίζονται με την εσωτερική αγορά.

Η κεντρική και προεξέχουσα αυτή θέση της εσωτερικής αγοράς είναι όμως ακόμη πιο εμφανής στην Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), στην οποία στο Μέρος Τρίτο, Τίτλος Ι, Άρθρο 26, όπως έχει διατυπωθεί ανωτέρω, αναφέρει ξεκάθαρα την έννοια της εσωτερικής αγοράς, του στόχου αλλά και μέσου εκείνου επίτευξης άλλων στόχων που αποτελεί θεμέλιο του οικοδομήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έτσι λοιπόν, η εγκαθίδρυση και λειτουργία μιας αγοράς, η οποία θα εκτείνεται σε όλο το μήκος και πλάτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην οποία θα υπάρχει ελευθερία διακίνησης υπηρεσιών, προσώπων, κεφαλαίων και εμπορευμάτων, τοποθετείται αμέσως μετά το Μέρος Πρώτο και Μέρος Δεύτερο, τα οποία διαλαμβάνουν θεμελιώδεις «τύπου συνταγματικές» πρόνοιες που αφορούν τον καταμερισμό αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών αυτής, στην Ευρωπαϊκή ιθαγένεια και στη θεμελιώδη αρχή κατά των διακρίσεων.

Το ότι η θέση της εσωτερικής αγοράς είναι επίσης διάσπαρτη και διάχυτη, εκτός από κεντρική, εντοπίζεται στο γεγονός ότι η ιδέα αυτής «βρίσκεται πίσω» και από αρκετές άλλες πολιτικές και δράσεις της Ένωσης. Για παράδειγμα, καταφανέστατα υπάρχει στην πολιτική του Τίτλου VII της ΣΛΕΕ για

κοινούς κανόνες για τον ανταγωνισμό, τη φορολογία και την προσέγγιση των νομοθεσιών ενώ η εσωτερική αγορά και η καλή λειτουργία της αποτελούν επίσης κινητήριο δύναμη της χάραξης πολιτικής σε σχέση με την προστασία των καταναλωτών που διαλαμβάνεται στον Τίτλο XV της ίδιας Συνθήκης. Ακόμη, όσον αφορά την οικονομική και νομισματική πολιτική που διαλαμβάνεται στον Τίτλο VIII της προαναφερόμενης Συνθήκης, και αυτή δεν θα μπορούσε να ήταν καθόλου ξέχωρη ή/και ανεξάρτητη από τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Και εάν ο ρόλος της εσωτερικής αγοράς σε πολιτικές όπως εκείνη του ανταγωνισμού, της προστασίας του καταναλωτή και της οικονομικής και νομισματικής ένωσης είναι εξωτερικά εμφανής, ένα τέτοιο ρόλο διαδραματίζει η εσωτερική αγορά και σε τομείς που δεν φαίνεται εκ πρώτης όψεως ότι συνδέονται άμεσα με αυτήν όπως είναι οι τομείς της δημόσιας υγείας, της δικαιοσύνης και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Τέλος, η θέση της εσωτερικής αγοράς είναι και φυσιολογική, αρκεί να ανατρέξει κανείς στη γέννηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα θεμέλια αυτής όταν από το 1946 ο Winston Churchill έκανε λόγο για τις «Ηνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης» και τελικά το 1951 υπεγράφη η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα μεταξύ Γερμανίας, Γαλλίας, Ιταλίας, Βελγίου, Ολλανδίας και Λουξεμβούργου, σημειώνοντας την απαρχή του οικοδομήματος της ΕΕ.

2. Εσωτερική αγορά και SOLVIT

Λαμβανομένης λοιπόν της σημασίας και της θέσης που έχει η εσωτερική αγορά εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η παρούσα μελέτη θέτει ως στόχο και σκοπό να αναλύσει το SOLVIT, που είναι μια υπηρεσία, εύχρηστη θα έλεγε κανείς, η οποία παρέχεται δωρεάν και έχει ως στόχο να βοηθήσει τους πολίτες και τις επιχειρήσεις της ΕΕ να βρουν γρήγορες και ρεαλιστικές λύσεις σε προβλήματα τους που

"Το ότι η θέση της εσωτερικής αγοράς είναι επίσης διάσπαρτη και διάχυτη, εκτός από κεντρική, εντοπίζεται στο γεγονός ότι η ιδέα αυτής «βρίσκεται πίσω» και από αρκετές άλλες πολιτικές και δράσεις της Ένωσης"

αφορούν και σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την εσωτερική αγορά.

3. Τι είναι το SOLVIT

Η διαβίωση, η εργασία ή οι σπουδές σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της ΕΕ αποτελεί βασικό δικαίωμα κάθε ευρωπαίου πολίτη. Οι επιχειρήσεις έχουν επίσης το δικαίωμα να εγκαθίστανται, να παρέχουν υπηρεσίες και να ασκούν δραστηριότητες σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της ΕΕ. Αυτή άλλωστε είναι και η πεμπουσία της εσωτερικής αγοράς.

Ωστόσο, μερικές φορές μπορεί να καθίσταται δύσκολη η άσκηση των δικαιωμάτων αυτών είτε λόγω έλλειψης πληροφόρησης, είτε λόγω διστάμενων ερμηνειών του δικαίου της ΕΕ από τις εθνικές διοικητικές αρχές και τέλος είτε λόγω σφαλμάτων ή παρανοήσεων από αυτές. Επιπλέον, όταν κάποιος πολίτης ή μια επιχείρηση πρέπει να έρθει σε επαφή με διοικητικές αρχές σε άλλο κράτος μέλος και ενδεχομένως να επικοινωνήσει σε γλώσσα άλλη από τη μητρική του και με διαφορετικές διοικητικές πρακτικές, το γεγονός αυτό μπορεί να δημιουργήσει περαιτέρω εμπόδια.

Προς επίλυση, λοιπόν των ανωτέρω περιγραφόμενων και πολύ πιθανών να προκύψουν προβλημάτων, η ΕΕ και ειδικότερα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε σε λειτουργία από τον Ιούλιο του 2002 το SOLVIT. Το SOLVIT αποτελείται από ένα δίκτυο τριάντα και πλέον συνεργαζόμενων κέντρων προκειμένου να βρουν λύσεις σε προβλήματα τα οποία προκύπτουν από εσφαλμένη εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ εκ μέρους των εθνικών διοικήσεων. Κέντρα SOLVIT υπάρχουν σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία.

Ωστόσο, για να είναι δυνατόν το SOLVIT να ασχοληθεί με την επίλυση ενός προβλήματος και να προσπαθήσει να το επιλύσει στο πλαίσιο πάντοτε ενός φιλικού διακανονισμού, πρέπει να πληρούνται τα ακόλουθα κριτήρια:

- Εκείνος που θα υποβάλει το παράπονο να

είναι πολίτης ή επιχείρηση κράτους μέλους της ΕΕ

- Το παράπονο : να έχει διασυνοριακό χαρακτήρα (π.χ. Κύπριος πολίτης αποκτά πτυχίο στην Μεγάλη Βρετανία, τελειώνοντας τις σπουδές του επιστρέφει στην Κύπρο και αυτό δεν αναγνωρίζεται από το αρμόδιο σώμα εκεί), να αφορά λανθασμένη ή ελλιπή εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας που διέπει τη λειτουργία της Εσωτερικής Αγοράς (breach of internal market law) και να στρέφεται εναντίον δημόσιας αρχής σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο

Καθίσταται λοιπόν σαφές και προφανές ότι, το SOLVIT δεν είναι αρμόδιο να επιληφθεί προβλήματα για τα οποία έχουν κινηθεί ή/και αρχίσει δικαστικές διαδικασίες, προβλήματα μεταξύ επιχειρήσεων και προβλήματα μεταξύ καταναλωτών και επιχειρήσεων. Επίσης, τονίζεται ότι η υποβολή ενός παραπόνου στο SOLVIT δεν αναστέλλει τυχόν προθεσμίες που πρέπει να τηρηθούν βάσει της εθνικής νομοθεσίας για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων του αιτούντος.

A. Πώς λειτουργεί το SOLVIT

Η ενεργοποίηση της λειτουργίας του SOLVIT γίνεται με την υποβολή παραπόνου σε ένα Κέντρο SOLVIT ως εξής: είτε τηλεφωνικά, είτε με τηλεμοιότυπο (fax), είτε με αποστολή επιστολής ταχυδρομικά, είτε με την συμπλήρωση του ηλεκτρονικού εντύπου καταγγελίας που είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.ec.europa.eu/solvit και την υποβολή του με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Στο χειρισμό ενός προβλήματος εμπλέκονται συνήθως, και πρέπει να εμπλέκονται, δυο Κέντρα SOLVIT. Το μεν πρώτο είναι το Κέντρο SOLVIT της χώρας όπου υποβάλλεται το παράπονο και καλείται Κέντρο SOLVIT της χώρας καταγωγής του παραπονούμενου – Home SOLVIT Center, και το δε δεύτερο είναι το Κέντρο SOLVIT της χώρας όπου βρίσκεται η δημόσια αρχή την οποία αφορά το

"η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε σε λειτουργία από τον Ιούλιο του 2002 το SOLVIT. Το SOLVIT αποτελείται από ένα δίκτυο τριάντα και πλέον συνεργαζόμενων κέντρων προκειμένου να βρουν λύσεις σε προβλήματα τα οποία προκύπτουν από εσφαλμένη εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ εκ μέρους των εθνικών διοικήσεων"

παράπονο και καλείται Επικεφαλής Κέντρο SOLVIT – Lead SOLVIT Center.

Με την υποβολή ενός παραπόνου στο Κέντρο SOLVIT της χώρας καταγωγής, τότε αυτό προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

1. Ελέγχει εάν το παράπονο εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δικτύου SOLVIT
2. Ζητά να λάβει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και όλα τα απαιτούμενα έγγραφα
3. Εισαγάγει το παράπονο στην on-line βάση δεδομένων, η οποία είναι συνδεδεμένη με τα άλλα Κέντρα SOLVIT και με την Ομάδα SOLVIT της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
4. Θα τηρεί ενήμερο/η τον πολίτη ή την επιχείρηση σχετικά με την πορεία επίλυσης του προβλήματός του

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να τονιστεί ότι σχετικά με την on-line βάση δεδομένων, το πρόβλημα που απασχολεί δυο Κέντρα και καταχωρείται σε αυτή, μπορεί να παρακολουθείται μόνο από αυτά τα δυο Κέντρα και από κανένα άλλο τρίτο. Για παράδειγμα, εάν το πρόβλημα αφορά το Κέντρο SOLVIT Κύπρου και το Κέντρο SOLVIT Ελλάδας, τότε μόνο αυτά τα δυο Κέντρα μπορούν στην on-line βάση δεδομένων να παρακολουθούν την εξέλιξη της συγκεκριμένης υπόθεσης που τους αφορά. Φυσικά, η παρακολούθηση των διάφορων παραπόνων γίνεται και από την Ομάδα SOLVIT της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για να υπάρχει διαφάνεια.

Επιπλέον, η on-line αυτή βάση δεδομένων είναι κλειστή προς το κοινό και οι λειτουργοί του κάθε Κέντρου SOLVIT⁽³⁾ που το χειρίζονται έχουν ειδικούς κωδικούς που τους, τους έχει παραχωρήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τέλος, τονίζεται ότι ένα Κέντρο SOLVIT θα χρησιμοποιήσει τα προσωπικά δεδομένα του παραπονούμενου μόνο προς επίλυση του προβλήματος και για κανένα άλλο λόγο. Μάλιστα, η επικοινωνία μεταξύ ενός Κέντρου SOLVIT και μιας αρμόδιας αρχής με στόχο την επίλυση ενός προβλήματος μπορεί να γίνεται για παράδειγμα με τον Αριθμό

Ταυτότητας του παραπονούμενου ή με τον Αριθμό Κοινωνικών του Ασφαλίσεων εάν η αρμόδια αρχή είναι το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Προχωρώντας, το επικεφαλής Κέντρο SOLVIT πληροφορείται για την εισαγωγή του παραπόνου μέσω της on – line βάσης δεδομένων και επιβεβαιώνει εντός επτά ημερών εάν θα αποδεχθεί ή όχι να μεσολαβήσει για την επίλυση του παραπόνου

Σε περίπτωση αποδοχής του παραπόνου το επικεφαλής Κέντρο SOLVIT:

1. Έρχεται σε επαφή με την αρμόδια δημόσια αρχή προκειμένου να βρεθεί λύση για το παράπονο,
2. Διατυπώνει τη νομική βάση του παραπόνου. Εδώ, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, λόγω του ότι οι λειτουργοί των Κέντρων SOLVIT δεν είναι νομικοί για να μπορούν να προβαίνουν με ευκολία σε αυτή την ενέργεια, υπάρχει η δυνατότητα να ζητήσουν νομική συμβουλή είτε από το Νομικό του Υπουργείου το οποίο φιλοξενεί το Κέντρο SOLVIT, είτε από την εθνική Νομική Υπηρεσία είτε ακόμη και από την Υπηρεσία «Η Ευρώπη σου», είτε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή εάν το ζήτημα είναι αρκετά περίπλοκο για να επιλυθεί.
3. Τηρεί ενήμερο/η τον πολίτη ή την επιχείρηση για όλες τις ενέργειες που γίνονται κατά το χειρισμό του παραπόνου του/της
4. Προτείνει λύση για το παράπονο.

Τονίζεται, ότι από τη στιγμή που το επικεφαλής Κέντρο SOLVIT θα αποδεχθεί το παράπονο, τότε αρχίζουν να μετρούν δέκα εβδομάδες, δηλαδή εβδομήντα μέρες για να επιτευχθεί λύση στο πρόβλημα. Υπάρχει φυσικά και η δυνατότητα να δοθεί κάποια παράταση στον ανωτέρω χρόνο, ακόμη τέσσερις εβδομάδες, αλλά αυτό δεν γίνεται και δεν επιτρέπεται να γίνεται σε κάθε υπόθεση. Αν και μετά την πάροδο είτε των εβδομήντα ημερών είτε της παρατάσεως αυτού, το πρόβλημα δεν έχει επιλυθεί τότε καταγράφεται ως ανεπίλυτο και υπάρχει η δυνατότητα ο παραπονούμενος είτε να υποβάλει επίσημη

"ένα Κέντρο SOLVIT θα χρησιμοποιήσει τα προσωπικά δεδομένα του παραπονούμενου μόνο προς επίλυση του προβλήματος και για κανένα άλλο λόγο"

καταγγελία προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είτε να ασκήσει έφεση κατά της αποφάσεως της αρμόδιας αρχής.

Επίσης, αν υπάρχει διαφωνία μεταξύ των δυο Κέντρων και για παράδειγμα το επικεφαλής Κέντρο ισχυρίζεται ότι δεν έχει αρμοδιότητα να εξετάσει το παράπονο τότε είτε μπορεί το Κέντρο καταγωγής να αντιρρούσει τον ισχυρισμό αυτό με την επιχειρηματολογία ότι έχουν παραβιαστεί τα συγκεκριμένα άρθρα Ευρωπαϊκής Οδηγίας είτε να ζητηθεί η βοήθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία θα γνωματεύσει επί του ζητήματος.

Ωστόσο, αν μετά από την εξέταση του παραπόνου το Κέντρο στο οποίο υποβάλλεται αυτό, δεν είναι αρμόδιο προς επίλυσή του και όταν το παράπονο αυτό δεν εμπίπτει γενικότερα στην αρμοδιότητα των Κέντρων SOLVIT τότε, τα μέλη του Κέντρου αυτού δυνατόν να παραπέμψουν τον παραπονούμενο στην αρχή που θα είναι αρμόδια να επιληφθεί του ζητήματός του (για παράδειγμα στην Κύπρο το Κέντρο SOLVIT μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα στον Επίτροπο Διοικήσεως εφόσον κριθεί ότι το ζήτημα εμπίπτει εντός των καθηκόντων αυτού) ή σε άλλο δίκτυο καθώς τα Κέντρα SOLVIT διατηρούν συνεργασία και με άλλα δίκτυα και Κέντρα της ΕΕ⁽⁴⁾.

B. Κέντρο SOLVIT Κύπρου

Ως αποτέλεσμα της ένταξης της Κυπριακής Δημοκρατίας την 1η Μαΐου του 2004, μαζί με άλλα εννέα κράτη, στην οιογένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν θα μπορούσε παρά να συσταθεί ένα Κέντρο SOLVIT και εδώ.

Το Κέντρο SOLVIT Κύπρου «φιλοξενείται» από την Υπηρεσία Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και στελεχώνεται από τρεις λειτουργούς, οι οποίοι χειρίζονται τις υποθέσεις και απαντούν τα ερωτήματα που υποβάλλονται στο Κέντρο από τους πολίτες, τις επιχειρήσεις ή και από άλλα Κέντρα SOLVIT.

Οι τρεις μεγάλες κατηγορίες για τις οποίες έχουν υποβληθεί τα περισσότερα παράπονα στο Κέντρο SOLVIT Κύπρου είναι οι εξής :

1. Κοινωνική ασφάλιση και παροχές,
 2. Αναγνώριση Επαγγελματικών Προσόντων και
 3. Δικαιώματα βίζας (θεώρησης) και διαμονής
- Λιγότερα παράπονα έχουν υποβληθεί σε θέματα όπως η Φορολογία και η Μεταφορά της συνήθους κατοικίας σε άλλο κράτος μέλος. Όσον αφορά τον τομέα της Κοινωνικής ασφάλισης και παροχών σχετικός είναι ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας⁽⁵⁾ και ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 987/2009 για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004. Οι Κανονισμοί αυτοί αποτελούν το βασικό εργαλείο στα χέρια κάθε λειτουργού του Κέντρου SOLVIT που ασχολείται με τον τομέα αυτό.

Εντός του τρέχοντος έτους τα περισσότερα παράπονα αναφορικά με τον τομέα αυτό υποβλήθηκαν από πολίτες της Βουλγαρίας, της Ρουμανίας και της Ουγγαρίας με αυτή την ιεραρχική σειρά και αφορούσαν παράπονα σχετικά με τις Κοινωνικές τους Ασφαλίσεις στην Κύπρο. Τα παράπονα αυτά αφορούν κυρίως καθυστέρηση στην έκδοση ευρωπαϊκών εντύπων εντός του ευλόγου διαστήματος που καθορίζει το άρθρο 76 του Κανονισμού 883/2004/ΕΚ⁽⁶⁾.

Επίσης, μια πλειάδα παραπόνων έχει αρχίσει να υποβάλλεται τον τελευταίο καιρό και από Κύπριους πολίτες λόγω προβλημάτων που αντιμετωπίζουν με τις συντάξεις τους στο ΙΚΑ της Ελλάδος, λόγω του ότι επαναπατριζονται και επιθυμούν όπως γίνει διευθέτηση και τους καταβάλλεται η σύνταξή τους μέσω των Κοινωνικών Ασφαλίσεων Κύπρου. Στην περίπτωση αυτή, εντοπίζεται έμμεση διάκριση μεταξύ κυπρίων και ελλήνων πολιτών, καθότι λόγω των αλλαγών που επέβαλε η Τρόικα στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα, πολύ λίγη πληροφόρηση υπήρξε σχετικά με

"μέλη του Κέντρου αυτού δυνατόν να παραπέμψουν τον παραπονούμενο στην αρχή που θα είναι αρμόδια να επιληφθεί του ζητήματός του"

αυτές εκ μέρους του ΙΚΑ προς τους πολίτες αλλά και το γεγονός ότι οι κύπριοι πολίτες αναγκάζονται να πηγαίνουν στην Ελλάδα για να μεταφέρουν τόσο τον Αριθμό Μητρώου Κοινωνικών Ασφαλίσεων τους όσο και τον Αριθμό Φορολογικού τους Μητρώου στην Κύπρο για να μπορούν να λαμβάνουν τη σύνταξή τους από εδώ καθώς τέτοια διευθέτηση δεν εφικτό να υπάρξει μέσω Κύπρου.

Εν συνεχεία, όσον αφορά το ζήτημα του Δικαιώματος βίζας (θεώρησης) και Διαμονής, σχετική είναι η Οδηγία 2004/38/EK ⁽⁷⁾.

Ήδη από τη δεύτερη αιτιολογική της σκέψη η Οδηγία 2004/38/EK αναφέρει ότι «Η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων αποτελεί μία από τις θεμελιώδεις ελευθερίες της εσωτερικής αγοράς, η οποία περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα, μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελευθερία σύμφωνα με τις διατάξεις της συνθήκης». Επομένως, και σε αυτή την Οδηγία καταδεικνύεται για ακόμη μια φορά η σημασία και σπουδαιότητα της εσωτερικής αγοράς.

Τα περισσότερα παράπονα που υποβάλλονται κατά τους Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης της Κύπρου, αφορούν την καθυστέρηση του Τμήματος να απαντήσει σε μια αίτηση για παροχή δικαιώματος διαμονής των μελών της οικογένειας πολίτη της Ένωσης τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους το αργότερο εντός εξαμήνου από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης όπως ορίζει το άρθρο 10(1) της ανωτέρω Οδηγίας. Η καθυστέρηση από πλευράς του Τμήματος μπορεί να είναι της τάξεως του ενός ή δυο ετών.

Επίσης, το άρθρο 10(2) της Οδηγίας αναφέρει ότι «Προκειμένου να χορηγήσουν δελτίο διαμονής, τα κράτη μέλη απαιτούν την προσκόμιση των ακόλουθων εγγράφων: α) ισχύον διαβατήριο• β) έγγραφο το οποίο πιστοποιεί την ύπαρξη δεσμού συγγένειας ή καταχωρισμένης συμβίωσης• γ) τη βεβαίωση εγγραφής ή, ελλείψει συστήματος εγγραφής, οιαδήποτε άλλη απόδειξη διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής του πολίτη της Ένωσης που

συνοδεύουν ή πηγαίνουν να συναντήσουν»». Το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης Κύπρου δυνατόν να ζητήσει πολύ περισσότερα έγγραφα, γεγονός που κάποτε δικαιολογείται, αλλά φυσικά δεν επιτρέπεται, από το ότι στην Κύπρο υπάρχουν αρκετά κρούσματα «εικονικών γάμων».

Ή άλλη περίπτωση παραπόνων αφορά την απόρριψη της ανωτέρω αίτησης χωρίς ωστόσο να υπάρξει επαρκής αιτιολόγηση αυτής. Όπως αναφέρει το άρθρο 30(2) της Οδηγίας «Οι ενδιαφερόμενοι ενημερώνονται, επακριβώς και πλήρως, για τους λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας επί των οποίων στηρίζεται η ληφθείσα στην περίπτωση τους απόφαση, εκτός αν αυτό αντιτίθεται στα συμφέροντα της ασφάλειας του κράτους.»

Ένα παράδειγμα υπόθεσης που έλυσε το SOLVIT Κύπρου στον τομέα της απόκτησης μόνιμης διαμονής ήταν το εξής: Ένα ζευγάρι Βρετανών που διέμενε μόνιμα στην Κύπρο για διάστημα μεγαλύτερο από πέντε χρόνια ζήτησε να του χορηγηθεί το πιστοποιητικό μόνιμης διαμονής στη χώρα με βάση τις πρόνοιες της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας. Σχεδόν ένα έτος μετά την υποβολή της αίτησής τους, η Αρχμόδια Αρχή ενημέρωσε το ζευγάρι ότι θα έπρεπε πρώτα να υποβάλει αίτηση για να λάβει τριμηνιαία άδεια παραμονής ως απόδειξη ότι η διαμονή τους στην Κύπρο ήταν συνεχής και αδιάλειπτη. Ως εκ τούτου, το ζευγάρι υπέβαλε παράπονο στο SOLVIT Κύπρου, που σε αυτή την περίπτωση ήταν το Επιμεφαλές Κέντρο, το οποίο με τη σειρά του επεσήμανε στις αρχές ότι η πρακτική αυτή ήταν παράνομη και παραβίαζε το ευρωπαϊκό κεκτημένο, με την αιτιολογία ότι το ζευγάρι είχε δικαίωμα μόνιμης διαμονής εφόσον ζούσε νόμιμα στην Κύπρο για διάστημα που ξεπερνούσε τα πέντε χρόνια. Με την παρέμβαση του SOLVIT, τελικώς χορηγήθηκε προς τους παραπονούμενους το καθεστώς μόνιμης διαμονής και η υπόθεση λύθηκε σε δέκα εβδομάδες.

"Τα περισσότερα παράπονα που υποβάλλονται κατά τους Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης της Κύπρου αφορούν την καθυστέρηση του Τμήματος να απαντήσει σε μια αίτηση για παροχή δικαιώματος διαμονής των μελών της οικογένειας πολίτη της Ένωσης"

Γ. Στατιστικά στοιχεία του 2010

Κατά τη διάρκεια του 2010, το Κέντρο SOLVIT Κύπρου, δέχθηκε 157 παράπονα και 13 αιτήματα για παροχή πληροφοριών, εκ των οποίων περίπου το 96% αυτών υποβλήθηκε από πολίτες και το 4% από επιχειρήσεις. Σημειώθηκε έτσι μια αύξηση της τάξεως του 48,1% σε σύγκριση με τα παράπονα/αιτήματα που υποβλήθηκαν το 2009.

Από τα 157 παράπονα που υποβλήθηκαν στο Κέντρο SOLVIT Κύπρου επιλύθηκαν τα 42, έμειναν ανεπίλυτα τα 6, απορρίφθηκαν τα 80 καθότι δεν πληρούσαν τα κριτήρια του Δικτύου SOLVIT και τα υπόλοιπα 29 μεταφέρθηκαν προς επίλυση την επόμενη χρονιά. Η επιτυχής επίλυση του προαναφερθέντος αριθμού παραπόνων έθεσε την Κύπρο μεταξύ των χωρών με τα υψηλότερα ποσοστά επίλυσης παραπόνων. Ωστόσο, ο αριθμός των παραπόνων που καταχωρήθηκε στη βάση δεδομένων του Δικτύου SOLVIT από το Κέντρο SOLVIT Κύπρου, θεωρήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως πολύ φηλός, σε σχέση με το μέγεθος της χώρας.

Προχωρώντας, ο μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από το Κέντρο SOLVIT Κύπρου για να αποδεχτεί ή να απορρίψει ένα παράπονο ήταν περίπου 3 μέρες, ενώ το χρονικό περιθώριο που έχει θέσει η ΕΕ για το σινοπό αυτό είναι 7 μέρες, όπως έχει αναφερθεί ανωτέρω. Όσον αφορά τώρα, τον μέσο χρόνο που χρειάστηκε για την επίλυση των παραπόνων το Κέντρο ξεπέρασε την προθεσμία των 70 ημερών που έθεσε η ΕΕ και κυμάνθηκε περίπου στις 93 μέρες, ενώ ο αντίστοιχος χρόνος για το 2009 ήταν 58 μέρες. Πρέπει όμως, να τονιστεί ότι ο σχεδόν διπλασιασμός του μέσου χρόνου επίλυσης των παραπόνων οφείλεται στην παρουσία προβλημάτων σε συγκεκριμένο τομέα πολιτικής της εσωτερικής αγοράς.

Τα Κέντρα SOLVIT που υπέβαλαν τα περισσότερα παράπονα ή και αιτήματα για πληροφορίες στο Κέντρο SOLVIT Κύπρου ήταν του Ηνωμένου Βασιλείου, της Πολωνίας,

της Ρουμανίας, της Βουλγαρίας, της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Σλοβακίας και της Δημοκρατίας της Τσεχίας. Το μεγαλύτερο ποσοστό των παραπόνων αυτών αφορούσε τις άδειες παραμονής (42,68%) και μετά ακολουθούσαν οι Κοινωνικές Ασφαλίσεις/ Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη/ Επίδομα τέκνου (14,65%) και σε μικρότερα ποσοστά θέματα Φορολογίας (9,55%), Επαγγελματιών Προσόντων (11,46%) και Ελεύθερη διακίνηση προϊόντων (2,55%) κτλ.

Για την επίλυση των παραπόνων και τη συλλογή των ζητηθέντων στοιχείων και πληροφοριών, έγιναν επαφές και ζητήθηκε η συνεργασία του Υπουργείου Εξωτερικών, του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Υγείας, των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Τμήματος Εργασίας, του Τμήματος Οδικών Μεταφορών, του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, του Τμήματος Τελωνείων και Υπηρεσίας ΦΠΑ, του ΕΤΕΚ, του Ιατρικού Συμβουλίου Κύπρου, του Εθνικού Συντονιστή για τα Επαγγελματικά Προσόντα, του Συμβουλίου Νοσηλευτικής και Μαιευτικής Κύπρου, των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας. Το Κέντρο SOLVIT Κύπρου συνεργάστηκε επίσης με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Καταναλωτή Κύπρου, την Υπηρεσία Προσανατολισμού για τους πολίτες, το Γραφείο του Επιτρόπου Διοικήσεως, την Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο όπως και με το Europe Direct.

Η σπουδαιότητα του έργου που επιτελεί το Κέντρο SOLVIT Κύπρου αποδεικνύεται και μέσα από τις μαρτυρίες, όπως καταγράφηκαν από τους λειτουργούς αυτού, των πολιτών που υπέβαλαν το παράπονό τους σε αυτό. Δύο από αυτές αναφέρουν τα εξής : « Θα ήθελα να ευχαριστήσω τόσο εσάς όσο και το SOLVIT γιατί δεχτήκατε να αναλάβετε την υπόθεσή μου και γιατί την διεκπεραιώσατε με γρήγορο και αποτελεσματικό τρόπο. Αν όλες οι δημόσιες υπηρεσίες εργάζονταν με την ίδια αποτελεσματικότητα, θα υπήρχαν λιγότερα προβλήματα προς επίλυση». «Με την υποβολή

"ο μέσος χρόνος που απαιτήθηκε από το Κέντρο SOLVIT Κύπρου για να αποδεχτεί ή να απορρίψει ένα παράπονο ήταν περίπου 3 μέρες"

του παραπόνου μου στο Κέντρο SOLVIT, οι λειτουργοί ενέσκηψαν στο θέμα και σύντομα που προτάθηκε συμβιβαστική λύση... Σας ευχαριστώ και εύχομαι να συνεχίσετε το έργο σας για προσφορά ουσιαστικών λύσεων σε πραγματικά προβλήματα χωρίς να απαιτείται προσφυγή στη Δικαιοσύνη».

Με τις ανωτέρω μαρτυρίες, αποδεικνύεται ότι το Δίκτυο SOLVIT τόσο στην Κύπρο όσο και γενικότερα αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο παροχής βοήθειας προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους στην εσωτερική αγορά.

Επίλογος – Συμπεράσματα

Συνοψίζοντας, κατά τα πρώτα δέκα χρόνια της ύπαρξης του δικτύου (2003-2013), ο όγκος των υποθέσεων που υποβλήθηκαν στο SOLVIT αυξανόταν συνεχώς ανά έτος. Ξεκινώντας με λιγότερο από 200 παράπονα το 2003, το SOLVIT δέχεται σήμερα περίπου 3.000 παράπονα/καταγγελίες ετησίως, εκ των οποίων περίπου 1.300 εμπίπτουν εντός του πλαισίου εντολής του.

Σύμφωνα με τον πίνακα αποτελεσμάτων της ενιαίας αγοράς, ο συνολικός αριθμός των περιπτώσεων, κατά την περίοδο Μάρτιος 2012 - Φεβρουάριος 2013, ανήλθε σε 3.023 και 1.238 περιπτώσεις αντίστοιχα. Το 89% των υποθέσεων που χειρίστηκε το SOLVIT έχουν επιλυθεί ή θα αποσαφηνιστεί εντός της προθεσμίας των 10 εβδομάδων, ενώ το 2% των περιπτώσεων απορρίφθηκαν και περίπου το 10% παρέμεινε άλυτο. Επίσης, κατά την πιο πάνω περίοδο, το μέσο χρονικό διάστημα χειρισμού ενός παραπόνου σε όλο το Δίκτυο ήταν 68 ημέρες σημειώνοντας βελτίωση σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος που ο μέσος όρος αυτός είχε ανέλθει στις 75 μέρες.

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι, με την πάροδο των ετών, ο όγκος των υποθέσεων αυξήθηκε κυρίως λόγω της αύξησης του αριθμού των καταγγελιών που υποβάλλονται από πολίτες σε σχέση με εκείνου που υποβάλλονται από τις επιχειρήσεις. Παρά το

γεγονός ότι η προσέλιψη επιχειρήσεων στο Δίκτυο SOLVIT είναι μεταξύ των βασικών προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο αριθμός των υποθέσεων των επιχειρήσεων έχει παραμείνει σχετικά σταθερός και κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα. Για παράδειγμα, το 2010 από το συνολικό αριθμό των παραπόνων που υποβλήθηκαν γενικότερα στα διάφορα Δίκτυα SOLVIT μόνο τα 167 προέρχονταν από επιχειρήσεις. Αυτό ίσως, εξηγείται από το γεγονός ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα μέσω των νομικών τους συμβούλων να προσφεύγουν στη Δικαιοσύνη για την επίλυση μιας υποθέσεώς τους.

Προχωρώντας, όπως τονίζει και ο εισηγητής Morten Løkkegaard στην έκθεση ημερομηνίας 28 Ιανουαρίου 2014 της Επιτροπής για την Εσωτερική Αγορά και την Προστασία των Καταναλωτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁽⁸⁾, «προκειμένου να επιτευχθεί μια πραγματικά επιτυχημένη δεύτερη έκδοση του SOLVIT απαιτείται πολύ δουλειά». Κατά πρώτον, η πληροφόρηση για το Δίκτυο SOLVIT πρέπει να καταστεί πιο διαδεδομένη, ιδίως μεταξύ των επιχειρηματικών κοινοτήτων.

Επίσης, για να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητες της ενιαίας αγοράς, το SOLVIT πρέπει να λειτουργήσει καλύτερα. Από την άποψη αυτή, ένα τεράστιο πρόβλημα αποτελεί το γεγονός ότι οι εθνικοί κανόνες σε πολλά κράτη μέλη έρχονται σε αντίθεση με τη νομοθεσία της ΕΕ για την ενιαία αγορά. Έτσι, υπάρχει ανάγκη όπως να μπορούν τα Κέντρα SOLVIT να είναι σε θέση να παραπέμπουν αυτές τις περιπτώσεις στην Επιτροπή. Ωστόσο, οι διαδικασίες σε περίπτωση παράβασης είναι συχνά υπερβολικά αργές, τονίζοντας την ανάγκη για ταχύτερες διαδικασίες.

Η Επιτροπή θα πρέπει να διερευνήσει περαιτέρω πώς να χρησιμοποιεί την λεγόμενη αρχή του «naming and shaming» ούτως ώστε τα κράτη μέλη να εναρμονίζουν και να μεταφέρουν τη νομοθεσία για την ενιαία αγορά στη δική τους νομοθεσία εγκαίρως, και να αναδείξει η Επιτροπή εκείνους τους εθνικούς

"προκειμένου να επιτευχθεί μια πραγματικά επιτυχημένη δεύτερη έκδοση του SOLVIT απαιτείται πολύ δουλειά"

κανόνες που είναι αντίθετοι προς τη νομοθεσία της ενιαίας αγοράς να ασκήσει πίεση σε αυτά τα κράτη μέλη.

Σε σύνθετες υποθέσεις, οι οποίες είναι συχνά υποθέσεις που σχετίζονται με τις επιχειρήσεις, τα Κέντρα SOLVIT πρέπει να ενθαρρύνονται να επικοινωνούν και να συνεργάζονται με τον αιτούντα με σκοπό να τυγχάνει διευκρίνησης η υπόθεση, κάτι που δυστυχώς σήμερα δεν γίνεται συχνά. Επιπλέον, τα Κέντρα SOLVIT θα πρέπει να ενθαρρύνονται να κάνουν χρήση των πόρων της Επιτροπής με σκοπό να λαμβάνουν ανεπίσημη βοήθεια σχετικά με το χειρισμό των διαφορών παραπόνων που υποβάλλονται.

Τελευταίο αλλά όχι λιγότερο σημαντικό, καθίσταται σαφές ότι τέσσερα χρόνια μετά την τελευταία έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με το SOLVIT, τα ίδια θέματα προκύπτουν και πάλι. Το γεγονός αυτό αφήνει μια «πικρή γεύση» για το ότι δεν παρατηρείται περισσότερη ανάπτυξη και καλυτέρευση στον τομέα των διαρθρωτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει το Δίκτυο SOLVIT. Μάλιστα, όπως τονίζεται στην προαναφερόμενη Έκθεση, υπάρχουν πολλοί και καλοί λόγοι για τους οποίους η πρόοδος του Δικτύου πρέπει να παρακολουθείται πολύ στενά, καθώς έχει τη δυνατότητα να είναι Δίκτυο το οποίο όχι μόνο θα λύνει τα προβλήματα των πολιτών και των επιχειρήσεων αλλά και της ενιαίας αγοράς στο σύνολό της.

Τέλος, κατά την άποψη του εισηγητή, θα πρέπει να διερευνηθεί αν η δημιουργία ενός επίσημου πλαισίου για το SOLVIT μέσω μιας Οδηγίας θα μπορούσε να λύσει τα προαναφερθέντα ζητήματα και αδυναμίες του Δικτύου. Ωστόσο, αυτή τη στιγμή δεν φαίνεται να υπάρχει η απαιτούμενη πολιτική βούληση προς αυτή την κατεύθυνση, και υπάρχει εισηγήση όπως τεθούν κάποια σχετικά ορόσημα για την ανάπτυξη του SOLVIT. Εάν αυτά τα ορόσημα δεν είναι

δυνατόν να υλοποιηθούν εντός ορισμένης προθεσμίας, τότε θα χρειαστεί να εξεταστεί κατά πόσο θα πρέπει αυτή η άτυπη διαδικασία να υποκατασταθεί με μια νομοθετική πράξη.

•••••

Σημειώσεις

1. Case 15/81 Gaston Schul, Douane Expenditeur B.V. v. Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen in Roosendaal. Preliminary Ruling of 5 May 1982 requested by the Court of Appeal (Gerechtshof) of 's- Her-togenbosch (1982) E.C.R. 1409

2. Τώρα άρθρο 26 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3. Εδώ πρέπει να τονιστεί ότι οι «νεοεισερχόμενοι» λειτουργοί ενός Κέντρου SOLVIT, είτε το Σεπτέμβρη είτε τον Οκτώβρη του έτους παρακολουθούν σεμινάριο που οργανώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με σκοπό την εκπαίδευσή τους σχετικά με το Δίκτυο. Εκτός όμως από τους νεοεισερχόμενους λειτουργούς, και οι ήδη υφιστάμενοι λειτουργοί παρακολουθούν σεμινάρια που οργανώνει και πάλι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με σκοπό την εκπαίδευσή τους σε νέα ζητήματα που προκύπτουν ή την ενημέρωσή τους για παράδειγμα σε αλλαγές που έχουν γίνει στην on-line βάση δεδομένων. Ακόμη, στα πλαίσια των σεμιναρίων αυτών γίνεται ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των διαφόρων Κέντρων SOLVIT σχετικά με προβλήματα που αντιμετωπίζουν και δυνατόν να αντιπροταθούν λύσεις μεταξύ αυτών. Το 2010 τα σεμινάρια για τους ήδη υφιστάμενους λειτουργούς έγιναν στις Βρυξέλλες και το Στρασβούργο ενώ το σεμινάριο για τους νεοεισερχόμενους έλαβε χώρα στις Βρυξέλλες.

4. http://europa.eu/legislation_summaries/internal_market/single_market_for_goods/free_movement_goods_general_framework/132045_el.htm

Άλλα συστήματα ανεπίσημης επίλυσης διαφορών (μεταξύ καταναλωτών και επιχειρήσεων):

Τα λοιπά συστήματα εξωδικαστικής επίλυσης διασυνοριακών διαφορών, μεταξύ καταναλωτών και επιχειρήσεων είναι:

- Το δίκτυο FIN-NET το οποίο επιτρέπει στους καταναλωτές να επιτυγχάνουν μια ταχεία επίλυση των προβλημάτων στον τομέα των διασυνοριακών οικονομικών διαφορών.

- Το δίκτυο των Ευρωπαϊκών Κέντρων Καταναλωτών (Δίκτυο EKK ή ECC-Net) για την επίλυση διασυνοριακών διαφορών κατανάλωσης

5. όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 988/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1244/2010 της Επιτροπής της 9ης Δεκεμβρίου 2010 και τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 465/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2012

6. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2004R0883:20120628:EL:PDF>. Οι φορείς, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής διοίκησης, απαντούν σε όλα τα αιτήματα εντός εύλογου διαστήματος και, σε αυτή τη συνάρτηση, παρέχουν στους ενδιαφερομένους κάθε πληροφορία που απαιτείται για την άσκηση των δικαιωμάτων που τους αναγνωρίζει ο παρών κανονισμός.

7. Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ

8. <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2014-0059&language=EN>